

ميثاق بين المللى حقوق مدنى وسياسى
مصوب ١٦ دسامبر ١٩٦٦
(مطابق ١٣٢٥/٩/٢٥ هجرى شمسى)
مجمع عمومى سازمان ملل متحد

میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی
مصوب ۱۶ دسامبر ۱۹۶۶
(مطابق ۱۳۴۵/۹/۲۵ هجری شمسی)
مجمع عمومی سازمان ملل متحد

مقدمه

کشور های طرف این میثاق:

باتوجه به این که برطبق اصولی که در منشور ملل متحد اعلام گردیده است شناسایی حیثیت ذاتی و حقوق یکسان و غیر قابل انتقال کلیه اعضای خانواده بشر بر مبنای آزادی - عدالت و صلح در جهان است. با اذعان به این که حقوق مذکور ناشی از حیثیت ذاتی شخص انسان است. با اذعان به این که برطبق اعلامیه جهانی حقوق بشر کمال مطلوب انسان آزاد ورهایی یافته از ترس و فقر فقط در صورتی حاصل میشود که شرایط تمتع هرکس از حقوق مدنی و سیاسی خود و همچنین از حقوق اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی او ایجاد شود. با توجه به این که دولتها برطبق منشور ملل متحد به ترویج احترام جهانی و موثر ورعایت حقوق و آزادیهای بشر ملزم هستند. با در نظر گرفتن این حقیقت که هر فرد نسبت به افراد دیگر و نیز نسبت به اجتماعی که بدان تعلق دارد عهده دار وظایفی است و مکلف است به این که در ترویج ورعایت حقوق شناخته شده به موجب این میثاق اهتمام نماید، با مواد زیر موافقت دارند:

بخش اول

ماده اول:

۱. کلیه ملل دارای حقوق خود مختاری هستند. به موجب حق مزبور ملل وضع سیاسی خود را آزادانه تعیین و رشد اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی خود را آزادانه تامین میکنند.
۲. کلیه ملل میتوانند برای نیل به هدفهای خود در منابع و ثروتهای طبیعی خود بدون اخلال به الزامات ناشی از همکاری اقتصادی بین المللی مبتنی بر منافع مشترک و حقوق بشر بین المللی آزادانه هرگونه تصرفی بنمایند. در هیچ مورد نمیتوان ملتی را از وسایل معاش خودش محروم کرد.
۳. دولتهای طرف این میثاق از جمله دولتهای مسوول اداره سرزمینهای غیر خود مختار و تحت قیمومیت مکلفند تحقق حق خود مختاری ملل را تسهیل و احترام این حق را طبق مقررات منشور ملل متحد رعایت کنند.

بخش دوم

ماده دوم:

۱. دولتهای طرف این میثاق متعهد میشوند که حقوق شناخته شده در این میثاق را در باره کلیه افراد مقیم در قلمرو و تابع حاکمیت شان بدون هیچ گونه تمایزی از قبیل نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب، عقیده سیاسی یا عقاید دیگر، دیگر، اصل و منشا ملی یا اجتماعی، ثروت، نسب یا سایر وضعیتها محترم شمرده و تضمین بکنند.
۲. هر دولت طرف این میثاق متعهد میشود که برطبق اصول قانون اساسی خود و مقررات این میثاق اقداماتی در زمینه اتخاذ تدابیر قانونگذاری و غیر آن به منظور تنفیذ حقوق شناخته شده در این میثاق که قبلاً به موجب قوانین موجود یا تدابیر دیگر لازم الاجرا نشده است بعمل آورد.
۳. هر دولت طرف این میثاق متعهد میشود که:

الف) تضمین کند برای هر شخصی که حقوق و آزادیهای شناخته شده در این میثاق در باره او نقض شده باشد. وسیله مطمئن احقاق حق فراهم بشود هر چند که نقض حقوق به وسیله اشخاص ارتکاب شده باشد که در اجرای مشاغل رسمی خود عمل کرده باشند.

ب) تضمین کنند که مقامات صالح قضایی، اداری یا مقننه یا کدام مقام دیگری که به موجب مقررات قانونی آن کشور صلاحیت دارد در باره شخص درخواست دهنده (عارض) احقاق حق بکنند و همچنین امکانات تظلم به مقامات قضایی را توسعه بدهند.

ج) تضمین کنند که مقامات صالح نسبت به تظلماتی که حقانیت آن محرز شود ترتیب اثر صحیح بدهند.

ماده سوم:

دولتهای طرف این میثاق متعهد میشوند که تساوی حقوق زنان و مردان را در استفاده از حقوق مدنی و سیاسی پیش بینی شده در این میثاق تأمین کنند.

ماده چهارم:

۱. هرگاه یک خطر عمومی استثنایی (فوق العاده) موجودیت ملت را تهدید کند و این خطر رسماً اعلام شود، کشورهای طرف این میثاق میتوانند تدابیر خارج از الزامات مقرر در این میثاق را به میزانی که وضعیت حتماً ایجاب مینماید اتخاذ نمایند، مشروط بر این که تدابیر مزبور با سایر الزاماتی که بر طبق حقوق بین المللی بعهدہ دارند، مغایرت نداشته باشد و منجر به تبعیض منحصرأ بر اساس نژاد، رنگ، جنس، زبان، اصل و منشأ مذهبی یا اجتماعی نشود.

۲. حکم مذکور در بند فوق هیچ گونه انحراف از مواد ۶-۷ (بند های اول و دوم) ماده ۸-۱۱-۱۵-۱۶-۱۸ را تجویز نمیکند. دولت های طرف این میثاق که از حق انحراف استفاده کنند مکلفند بلافاصله سایر دولت های طرف میثاق را توسط سرمنشی ملل متحد از مقرراتی که از آن انحراف ورزیده و جهاتی که موجب انحراف شده است، مطلع نمایند و در تاریخی که به این انحراف خاتمه میدهند مراتب را به وسیله اعلامیه جدیدی از همان مجری اطلاع دهند.

ماده پنجم:

۱. هیچ یک از مقررات این میثاق نباید به نحوی تفسیر شود که متضمن ایجاد حقی برای دولتی یا گروهی با فردی گردد که استناد آن به منظور تضییع هریک از حقوق و آزادیهای شناخته شده در این میثاق و یا محدود نمودن آن بیشتر از آنچه در این میثاق پیش بینی شده است مبادرت به فعالیتی بکند و یا اقدامی بعمل آورد.

هیچ گونه محدودیت یا انحراف از هر یک از حقوق اساسی بشر که به موجب قوانین، کنوانسیون ها، آیین نامه ها یا عرف و عادات نزد هر دولت طرف این میثاق به رسمیت شناخته یا این که به میزان کمتری به رسمیت شناخته است قابل قبول نخواهد بود.

بخش سوم

ماده ششم:

۱. حق زنده گی از حقوق ذاتی شخص انسان است این حق باید به موجب قانون حمایت شود، هیچ فردی را نمیتوان خود سرانه (بدون مجوز) از زنده گی محروم کرد.

۲. در کشور هایی که مجازات اعدام لغو نشده صدور حکم اعدام جایز نیست مگر در مورد مهمترین جنایات طبق قانون لازم الاجرا در زمان ارتکاب جنایت که آنهم نباید با مقررات این میثاق و کنوانسیون ها راجع به جلوگیری و مجازات جرم کشتار جمعی باشد (ژنوساید) منافات داشته باشد. اجرای این مجازات جایز نیست مگر به موجب حکم قطعی صادر شده از دادگاه صالح.

۳. در مواقعی که سلب حیات تشکیل دهنده جرم کشتار دسته جمعی باشد چنین معهود است که هیچ یک از مقررات این ماده دولتهای طرف این میثاق را مجاز نمایند که به هیچ نحو از هیچ یک از الزاماتی که به موجب مقررات کنوانسیون جلوگیری و مجازات جرم کشتار دسته جمعی (ژنوساید) تقبل شده انحراف ورزند.

۴. هر محکوم به اعدامی حق خواهد داشت که درخواست عفو یا تخفیف مجازات بنماید. عفو عمومی یا عفو فردی یا تخفیف مجازات اعدام در تمام موارد ممکن است اعطا شود.

۵. حکم اعدام در مورد جرایم ارتكابی اشخاص کمتر از هژده سال صادر نمیشود و در مورد زنان بار دار قابل اجرا نیست. هیچ یک از مقررات این ماده برای تاخیر یا منع الغای مجازات اعدام از طرف دولتهای طرف این میثاق قابل استناد نیست.

ماده هفتم:

هیچ کس را نمیتوان مورد آزار و شکنجه و یا مجازاتها یا رفتارهای ظالمانه یا خلاف انسانی یا ترذیلی قرار داد. مخصوصاً قرار دادن یک شخص تحت آزمایشهای پزشکی یا عملی بدون رضایت آزادانه او ممنوع است.

ماده هشتم:

۱. هیچ کس را نمیتوان در برده گی نگهداشت برده گی و خرید و فروش برده به هر نوعی از انحا ممنوع است.
۲. هیچ کس را نمیتوان در برده گی (غلامی) نگهداشت.
۳. الف) هیچ کس به انجام اعمال شاقه یا کار اجباری وادار نخواهد شد.
- ب) شق الف بند ۳ را نمیتوان چنین تفسیر کرد که درکشور هایی که بعضی از جنایات قابل مجازات با اعمال شاقه است مانع اجرای مجازات اعمال شاقه مورد حکم صادره از دادگاه صالح شود.
- ج) اعمال شاقه یا کار اجباری مذکور در این بند شامل امور زیر نیست.
- اول: هر گونه کار یا خدمت ذکر نشده در شق (ب) که متعارفاً به کسی که به موجب یک تصمیم قضایی قانونی زندانی است یا به کسی که موضوع چنین تصمیمی بوده و در حال آزادی مشروط باشد در حکم مزاحمت است.
- دوم: هر گونه خدمت نظامی و درکشور هایی که امتناع از خدمت وظیفه به سبب محظورات وجدانی به رسمیت شناخته شده است هر گونه خدمت ملی که به موجب قانون به امتناع کننده گان وجدانی باعث زحمت او میباشد.
- سوم: هر گونه خدمت که در مورد قوه قهریه یا بلیاتی که حیات یا رفاه جامعه را تهدید میکند خود زحمت شمرده میشود.
- چهارم: هر کار یا خدمتی که جزئی از الزامات مدنی (اجتماعی) متعارف باشد.

ماده نهم:

۱. هر کسی حق آزادی و امنیت شخصی دارد. هیچ کس را نمیتوان خود سرانه (بدون مجوز) دست گیر یا بازداشت (زندانی) کرد. از هیچ کس نمیتوان سلب آزادی کرد مگر به جهت و طبق آیین داد رسی مقرر به حکم قانون.
۲. هر کس که دست گیر میشود باید در موقع دست گیر شدن از جهات (علل) آن مطلع شود و در اسرع وقت اطلاعیه یی دایر به هر گونه اتهامی که به او نسبت داده میشود دریافت دارد.
۳. هر کس به اتهام جرمی دستگیر یا بازداشت (زندانی) میشود باید او را در اسرع وقت در محضر داد رسی یا هر مقام دیگر که به موجب قانون مجاز به اعمال اختیارات قضایی باشد حاضر نمود و باید در مدت معقولی داد رسی یا آزاد شود بازداشت (زندانی نمودن) اشخاص خاصیکه در انتظار داد رسی هستند نباید قانون کلی باشد لیکن آزادی مؤقت ممکن است موکول به اخذ تضمین هایی شود که حضور متهم در جلسه دادرسی وسایر مراحل رسیده گی قضایی وحسب مورد برای اجرای حکم تامین نماید.
۴. هر کس که بر اثر دستگیری یا بازداشت (زندانی) شدن از آزادی محروم میشود حق دارد که به دادگاه عرض نماید به این منظور که دادگاه بدون تاخیر راجع به قانونی بودن بازداشت اظهار رای بکند و در صورت غیر قانونی بودن بازداشت، حکم آزادی او را صادر کند. هر کس که به طور غیر قانونی دستگیر یا بازداشت (زندانی) شده باشد حق جبران خسارت خواهد داشت.

ماده دهم:

۱. درباره کلیه افرادی که از آزادی خود محروم شده اند باید بانسانیت واحترام به حیثیت ذاتی شخص انسان رفتار کرد.
۲. الف) متهمین جز در موارد استثنایی از محکومین جدا نگهداری خواهند شد وتابع نظام جداگانه متناسب با وضع اشخاص غیر محکوم خواهند بود.
- ب) صغار متهم باید از بزرگسالان جدا بوده و باید در اسرع اوقات ممکن در مورد آنان اتخاذ تصمیم شود.
۱. نظام زندانها متضمن رفتار با محکومین خواهد بود که هدف اساسی آن اصلاح و اعاده حیثیت اجتماعی زندانیان باشد. مجرمین کم سن باید از بزرگسالان جدا بوده وتابع نظام متناسب با سن و وضع قانونی شان باشند.

ماده یازدهم:

هیچ کس را نمیتوان تنها به این علت که قادر به اجرای یک تعهد قراردادی خود نیست زندانی کرد.

ماده دوازدهم:

۱. هرکس که قانوناً در سرزمین دولتی مقیم باشد حق عبور و مرور آزادانه و انتخاب آزادانه مسکن خود را در آنجا خواهد داشت.
۲. هرکس آزاد است هر کشوری و از جمله کشور خود را ترک کند.
۳. حق مذکور فوق تابع هیچ گونه محدودیتی نخواهد بود مگر محدودیت هایی که به موجب قانون مقرر گردیده و برای حفظ امنیت ملی، نظم عمومی، سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوقی و آزادی های دیگران لازم بوده و با سایر حقوق شناخته شده در این میثاق سازگار باشد. هیچ کس را نمی توان خود سرانه (بدون مجوز) از حق ورود به کشور خود محروم کرد.

ماده سیزدهم:

بیگانه یی که قانوناً در قلمرو یک دولت طرف این میثاق باشد فقط در اجرای تصمیمی که مطابق قانون اتخاذ شده باشد ممکن است از آن کشور اخراج شود و جز در موارد یکه جهات حتمی امنیت ملی طور دیگر اقتضا نماید باید امکان داشته باشد که علیه اخراج خود موجهاً اعتراض کند و اعتراض او در مقام صالح یا نزد شخص یا اشخاصی منسوب به خصوص از طرف مقام صالح با حضور نماینده یی که به این منظور تعیین میکند رسیده گی شود.

ماده چهاردهم:

۱. همه در مقابل دادگاه ها و دیوانهای قضایی متساوی هستند. هرکس حق دارد به این که به داد خواهی او منصفانه و علنی در یک دادگاه صالح مستقل و بی طرف، طبق قانون رسیده گی شود و آن داد گاه در باره حقانیت اتهامات جزایی علیه او یا اختلافات راجع به حقوق و الزامات او در امور مدنی اتخاذ تصمیم بنماید. تصمیم سریع بودن جلسات در تمام یا قسمتی از داد رسی خواه به جهات اخلاق حسنه یا نظم عمومی یا امنیت ملی در یک جامعه دیموکرات و خواه در صورتی که مصلحت زنده گی خصوصی اصحاب دعوی اقتضا کند و خواه در مواردی که از لحاظ کیفیات خاص علنی بوده جلسات مضر به مصالح دادگستری باشد تا حدی که دادگاه لازم بداند امکان دارد، لیکن حکم صادر در امور جزایی یا مدنی علنی خواهد بود مگر آنکه مصلحت صغار طور دیگر اقتضا نماید یا داد رسی مربوط به اختلافات زنا شویی یا ولایت اطفال باشد.
 ۲. هر کس به ارتکاب جرمی متهم شده باشد حق دارد بی گناه فرض شود تا اینکه مقصر بودن او بر طبق قانون ظاهر شود.
 ۳. هر کس متهم به ارتکاب جرمی شود باتساوی کامل لاقط حق تضمین های ذیل را خواهد داشت:
- (الف)** در اسرع وقت به تفصیل به زبانیکه او بفهمد، از نوع و علل اتهامی که به او نسبت داده میشود، مطلع شود.
- (ب)** وقت و تسهیلات کافی برای تهیه دفاع خود و ارتباط با وکیل منتخب خود داشته باشد.

(ج) بدون تاخیر غیر مؤجه در باره او قضاوت شود.

(د) در محاکمه حاضر شود و شخصاً یا به وسیله وکیل منتخب خود از خود دفاع کند و در صورتیکه وکیل نداشته باشد حق داشتن وکیل به او اطلاع داده شود. و در مواردی که مصالح دادگستری اقتضا نماید از طرف دادگاه راساً برای او وکیل تعیین شود. که در صورت عجز او از پرداخت حق الوکاله مصرفی نخواهد داشت.

(ه) از شهودی که علیه او شهادت میدهند سوالاتی بکنند یا بخواهند که از آنها سوالاتی شود و شهودی که علیه او شهادت میدهند با همان شرایط شهود علیه او احضار و از آنها پرسش صورت گیرد.

و: اگر زبانی را که در دادگاه تکلم میشود نمی فهمد و یا نمیتوانست به آن تکلم کند یک مترجم مجاناً به او کمک کند.

ز: مجبور نشود که علیه خود شهادت دهد و یا به مجرم بودن اعتراف نماید.

۴. آیین داد رسی جوانانی که از لحاظ قانون جزا هنوز بالغ نیستند یا بد به نحوی باشد که رعایت سن و مصلحت اعاده حیثیت آنان را بنماید.
۵. هرکس مرتکب جرمی اعلام شود حق دارد که اعلام مجرمیت و محکومیت او به وسیله یک داد گاه عالی طبق قانون مورد رسیده گی واقع شود.

۶. هرگاه حکم قطعی محکومیت جزئی شخص بعداً فسخ شود یا یک امری حادث یا امریکه جدیداً کشف شده دال بر وقوع یک اشتباه قضایی باشد و در نتیجه مورد عفو قرار گیرد، شخصیکه در نتیجه این محکومیت متحمل مجازات شده استحقاق خواهد داشت که خسارت او طبق قانون جبران شود، مگر اینکه ثابت شود که عدم افشای بموقع حقیقت مکتوم کلاً یا جزاء منتسب به خود او بوده است.

هیچ کس را نمیتوان برای جرمی که به علت اتهام آن به موجب حکم قطعی صادره طبق قانون اجراءات جزایی هرکشوری محکوم ویا تبرئه شده مجدداً مورد تعقیب و مجازات قرار داد.

ماده پانزدهم:

۱. هیچ کس به علت فعل یا ترک فعلی که در موقع ارتکاب بر طبق قوانین ملی یا بین المللی جرم نبوده محکوم نمیشود و همچنین هیچ مجازاتی شدید تر از آن چه در زمان ارتکاب جرم قابل اعمال بوده تعیین نخواهد شد. هرگاه پس از ارتکاب جرم قانون مجازات خفیف تری برای آن مقرر دارد مرتکب از آن استفاده خواهد نمود.

هیچ یک از مقررات این ماده با داد رسی و محکوم کردن هر شخصی که بعلمت فعل یا ترک فعلی که در زمان ارتکاب بر طبق اصول کلی حقوق شناخته شده در جامعه ملت ها مجرم بوده منافات نخواهد داشت.

ماده شانزدهم:

هر کس حق دارد به این که شخصیت حقوقی او همه جا شناخته شود.

ماده هفدهم:

۱. هیچ کس نباید در زنده گی خصوصی و خانواده و اقامت گاه یا مکاتبات مورد مداخلات خود سرانه (بدون مجوز) یا خلاف قانون قرار گیرد و همچنین شرافت و حیثیت او نباید مورد تعرض غیر قانونی واقع شود. هر کس حق دارد در مقام اینگونه مداخلات یا تعرض ها از حمایت قانون برخوردار گردد.

ماده هژدهم:

۱. هر کس حق آزادی فکر و وجدان و مذهب دارد. این حق شامل داشتن آزادی قبول یک مذهب ویا معتقدات به انتخاب خود، همچنین آزادی ابراز مذهب یا معتقدات خود، خواه بطور فردی یا اجماعات، خواه به طورعلنی یا در خفا در عبادات و اجرای آداب و اعمال و تعلیمات مذهبی میباشد. ۲. هیچ کس نباید مورد آکراه واقع شود که به آزادی او در داشتن یا قبول یک مذهب یا معتقدات به انتخاب خودش لطمه وارد آورد. ۳. آزادی ابراز مذهب یا معتقدات را نمیتوان تابع محدودیت هایی نمود مگر آنچه منحصرأ به موجب قانون پیش بینی شده و برای حمایت از امنیت، نظم، سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوق و آزادیهای اساسی دیگران ضرورت داشته باشد. دولتهای طرف این میثاق معتقد میشوند که آزادی والدین و بر حسب مورد سرپرستان قانونی کودکان را در تامین آموزش مذهبی و اخلاقی کودکان مطابق معتقدات خودشان محترم بشمارند.

ماده نوزدهم:

۱. هیچ کس را نمیتوان بمناسبت عقایدش مورد مزاحمت قرار داد. ۲. هر کس حق آزادی بیان دارد. این حق شامل آزادی تفحص و تحصیل و اشاعهء اطلاعات و افکار از هر قبیل بدون توجه به سرحدات خواه شفاهاً یا به صورت نوشته یا چاپ یا به صورت هنری یا بهر وسیله دیگر به انتخاب خود شخص میباشد. ۳. اعمال حقوقی مذکور در بند ۲ این ماده مستلزم حقوق و مسوولیت های خاص است و لذا ممکن است تابع محدودیت های معینی گردد که در قانون تصریح شده و برای امور ذیل ضرورت داشته باشد: الف) احترام حقوق یا حیثیت دیگران. ب) حفظ امنیت ملی یا نظم عمومی یا اخلاق عمومی.

ماده بیستم:

۱. هرگونه تبعیض برای جنگ به موجب قانون ممنوع است. هرگونه دعوت (ترغیب) به کینه (تفر) ملی یا نژادی یا مذهبی که محرک تبعیض یا مخاصمه یا اعمال زور باشد به موجب قانون ممنوع است.

ماده بیست و یکم:

حق تشکیل مجامع مسالمت آمیز به رسمیت شناخته میشود. اعمال این حق تابع هیچ گونه محدودیتی نمیتواند باشد جز آنچه برطبق قانون مقرر شده ودر یک جامعه دیموکراتیک به منسلحت امنیت ملی یا ایمنی عمومی یا نظم عمومی یا برای حمایت از سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوق و آزادیهای دیگران ضرورت داشته باشد.

ماده بیست و دوم:

۱. هر کس حق اجتماع آزادانه با دیگران را دارد از جمله حق تشکیل سندیکا (اتحادیه های صنفی) و الحاق به آن برای حمایت از منافع خود.
 ۲. اعمال این حقوق تابع هیچ گونه محدودیتی نمیتواند باشد مگر آنچه که به موجب قانون مقرر گردیده و در یک جامعه دیموکراتیک به مصلحت امنیت ملی یا ایمنی عمومی، نظم عمومی یا برای حمایت از سلامت یا اخلاق عمومی یا حقوق و آزادیهای دیگران ضرورت داشته باشد. این ماده مانع از آن نخواهد شد که اعضای نیروهای مسلح و پولیس در اعمال این حق تابع محدودیت های قانونی شوند.
- هیچ یک از مقررات این ماده، دولت های طرف کنوانسیون ۱۹۴۸ سازمان بین المللی کار مربوط به آزادی سندیکایی و حمایت از حق سندیکایی (حق متشکل شدن) را مجاز نمی دارد که با اتخاذ تدابیر قانون گذاری یا با نحوه اجرای قوانین به تضمین های مقرر در آن کنوانسیون لطمه وارد آورند.

ماده بیست و سوم:

۱. خانواده عنصر طبیعی و اساسی جامعه است و استحقاق حمایت جامعه و حکومت را دارد.
 ۲. حق نکاح و تشکیل خانواده برای زنان و مردان از زمانیکه به سن ازدواج میرسند به رسمیت شناخته میشود.
 ۳. هیچ نکاحی بدون رضایت آزادانه و کامل طرفین آن منعقد نمی شود.
- دولت های طرف این میثاق تدابیر مقتضی به منظور تامین تساوی حقوق و مسوولیت های زوجین در مورد ازدواج در مدت زوجیت و هنگام انحلال آن اتخاذ خواهند کرد. در صورت انحلال ازدواج پیش بینی هایی برای تامین حمایت لازم از اطفال بعمل خواهند آورد.

ماده بیست و چهارم:

۱. هر کودکی بدون هیچ گونه تبعیض از حیث نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب، اصل و منشأ ملی یا اجتماعی، مکنت یا نسب حق دارد از تدابیر حمایتی که به اقتضای وضع صغیر بودنش از خانواده او و جامعه به حکومت کشور او باید به عمل آید، برخوردار گردد.
 ۲. هر کودکی باید بلافاصله پس از ولادت به ثبت برسد و دارای نامی شود.
- هر کودکی حق تحصیل تابعیتی را دارد.

ماده بیست و پنجم:

- هر انسان در اجتماع حق و امکان خواهد داشت بدون «در نظر گرفتن» هیچ یک از تبعیضات در ماده ۲ و بدون محدودیت غیر معقول:
- الف)** در اداره امور عمومی بالمباشره یا بالواسطه نماینده گانی که آزاد انتخاب شوند شرکت نمایند.
- ب)** در انتخاب ادواری که از روی صحت به ارای عموم مساوی و مخفی انجام شود و تضمین کننده بیان آزادانه اراده انتخاب کننده گان باشد رای بدهد و انتخاب شود.
- ج)** با حق تساوی طبق شرایط کلی بتواند به مشاغل عمومی کشور خود نایل شود.

ماده بیست و ششم:

۱. کلیه اشخاص در مقابل قانون متساوی هستند و بدون هیچ گونه تبعیض استحقاق حمایت بالسویه قانون را دارند. از این لحاظ قانون باید هرگونه تبعیض را منع و برای کلیه اشخاص حمایت موثر و متساوی علیه هر نوع تبعیض خصوصاً از حیث نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب عقاید سیاسی و عقاید دیگر اصل و منشأ ملی یا اجتماعی، مکنت، نسب یا هر وضعیت دیگر تضمین کند.

ماده بیست و هفتم:

- در کشورهایی که اقلیت های نژادی، مذهبی یا زبانی وجود دارند، اشخاص متعلق به اقلیت های مزبور را نمیتوان از این حق محروم نمود که مجموعاً با سایر افراد گروه خودشان از فرهنگ خاص متمتع شوند و به دین خود متدین بوده و برطبق آن عمل کنند، یا به زبان خود تکلم نمایند.

۱. یک کمیته حقوق بشر (که از این پس در این میثاق کمیته نام خواهد داشت) تاسیس میشود. این کمیته مرکب از هژده عضو است و متصدی خدمات بشر ذیل میباشد:

الف) کمیته مرکب خواهد بود از اتباع کشورهای طرف این میثاق که باید از شخصیت های دارای مکارم عالی اخلاقی بوده و صلاحیت شان در زمینه حقوق بشر محرز (شناخته شده) باشد. مفید بودن شرکت بعضی اشخاص واجد تجربه در امور قضایی در کار های این کمیته مورد توجه واقع خواهد شد.

ب) اعضای کمیته انتخابی هستند و بر حسب صلاحیت شخصی خود شان خدمت خواهند نمود.

ماده بیست و نهم:

۱. اعضای کمیته با رای مخفی از فهرست اشخاص واجد شرایط مذکور در ماده ۲۸ که به این منظور به وسیله کشورهای طرف این میثاق نامزد شده اند انتخاب میشوند.

۲. هر کشور طرف این میثاق نمیتواند بیش از دو نفر نامزد کند. تجدید نامزدی یک شخص مجاز است.

ماده سی:

۱. اولین انتخابات دیرتر از شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این میثاق انجام نخواهد شد.

۲. برای انتخابات کمیته هر بار حد اقل چهار ماه پیش از تاریخ انجام آن به استثنای انتخاباتی که برای اشغال محل خالی طبق ماده ۳۴ بعمل می آید، سرمنشی سازمان ملل متحد از کشورهای طرف این میثاق کتباً دعوت خواهد نمود که نامزد های خود را برای عضویت کمیته ظرف سه ماه معرفی کنند.

۳. سرمنشی ملل متحد فهرستی به ترتیب حروف الفبا از کلیه اشخاصی که به این تریب نامزد میشوند با ذکر نام کشوری که آنان را معرفی کرده اند تهیه و آنرا حد اکثر یک ماه قبل از تاریخ انتخابات به کشورهای طرف این میثاق ارسال خواهد داشت.

۴. انتخابات اعضای کمیته در جلسه بی که بدعوت سرمنشی ملل متحد از کشورهای طرف این میثاق در مرکز سازمان ملل متحد تشکیل خواهد شد انجام میشود. نصاب این جلسه دو سوم کشورهای طرف این میثاق است و منتخبین نامزدی هایی خواهند بود که بیشترین تعداد رای را بدست آورده و حایز اکثریت تام آرای نماینده گان کشورهای حاضر و رای دهنده باشند.

ماده سی و یک:

۱. کمیته نمی تواند بیش تر از یک تبعه از هر کشوری داشته باشد.

در انتخابات اعضای کمیته رعایت تقسیمات عادلانه جغرافیایی و شرکت نماینده گان اشکال مختلف تمدن ها و سیستم (نظام) های عمده محقق خواهد شد.

ماده ۳۲:

۱. اعضای کمیته برای چهار سال انتخاب میشوند و در صورتی که مجدداً نامزد شوند تجدید انتخاب مجاز خواهد بود. لیکن مدت عضویت ۹ تن از اعضای منتخب در اولین انتخابات در پایان دو سال منقضی میشود نام این ۹ تن بلافاصله پس از اولین انتخابات بوسیله قرعه توسط رئیس جلسه مذکور در بند ۲ ماده ۳۰ معین میشود.

در انقضای دوره، تصدی انتخابات طبق مواد قبلی این بخش بعمل خواهد آمد.

ماده ۳۳:

۱. هرگاه یک عضو کمیته، بنظر مورد اتفاق آرای سایر اعضای کمیته انجام خدمات خود را به هر علتی جز غیبت موقت قطع نموده باشد رئیس کمیته، سرمنشی سازمان ملل متحد را مطلع و او کرسی عضو مزبور را بلامتصدی اعلام میکند.

در صورت فوت یا استعفای یک عضو کمیته، رئیس کمیته فوراً سرمنشی سازمان ملل متحد را مطلع و او آن کرسی را از تاریخ فوت یا تاریخی که به استعفا ترتیب اثر داده میشود بلامتصدی اعلان میکند.

ماده ۳۴:

۱. هرگاه بلامتصدی بودن یک کسی برطبق ماده ۳۳ اعلام شود و دوره تصدی عضوی که جانشینش باید انتخاب گردد ظرف شش ماه از تاریخ اعلام بلامتصدی بودن منقضی نشود، سرمنشی سازمان ملل متحد به هریک از کشور های طرف این میثاق اعلام خواهد نمود که میتوانند ظرف مدت دو ماه نامزد های خود را برطبق ماده ۲۹ به منظور اشغال کرسی بلامتصدی معرفی کنند.

۲. سرمنشی سازمان ملل متحد فهرستی به ترتیب حروف الفباء از اشخاصی که به این ترتیب نامزد شده اند تهیه خواهد نمود و آن را برای کشورهای طرف این میثاق ارسال خواهد داشت. انتخاب برای اشغال کرسی بلامتصدی برطبق مقررات مربوط این بخش از میثاق صورت خواهد گرفت.

هر عضوی که برای اشغال کرسی بلامتصدی اعلام شده به شرح مذکور در ماده ۳۳ انتخاب میشود، برای بقیه مدت عضویت عضوی که کرسی او در کمیته طبق مقررات آن ماده بلامتصدی شده است عضو کمیته خواهد بود.

ماده ۳۵:

اعضای کمیته با تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد طبق شرایطی که مجمع عمومی با توجه به اهمیت خدمات کمیته تعیین نماید از منابع سازمان ملل متحد مقرری دریافت خواهند داشت.

ماده ۳۶:

سرمنشی سازمان ملل متحد کارمندان و وسایل مادی مورد احتیاج برای اجرای موثر وظایفی که کمیته بموجب این میثاق بعهده دارد در اختیار کمیته خواهد گذاشت.

ماده ۳۷:

۱. سرمنشی سازمان ملل متحد اعضای کمیته را برای تشکیل نخستین جلسه در مرکز سازمان ملل متحد دعوت میکند.
۲. پس از نخستین جلسه کمیته در اوقاتی که درآیین نامه، داخلی آن پیش بینی میشود تشکیل جلسه خواهد داد.
۳. کمیته معمولاً در مرکز سازمان ملل متحد یا در دفتر سازمان ملل متحد در ژنو تشکیل جلسه خواهد داد.

ماده ۳۸:

هرعضو کمیته باید پیش از تصدی وظایف خود در جلسه علنی طی تشریفات رسمی تعهد کند که وظایف خود را باکمال بیطرفی و از روی کمال و جدان ایفاء خواهد کرد.

ماده ۳۹:

۱. کمیته، هیات رئیسه خود را برای مدت دو سال انتخاب خواهد کرد. اعضای هیات رئیسه قابل انتخاب مجدد هستند.
۲. کمیته آیین نامه داخلی اش را خود تنظیم میکند. آیین نامه مزبور از جمله مشتمل بر مقررات ذیل خواهد بود:

الف) حد نصاب رسمیت جلسات حضور دوازده عضو است.

ب) تصمیمات کمیته با اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ میگردد.

ماده ۴۰:

۱. کشور های طرف این میثاق متعهد میشوند درباره تدابیری که اتخاذ کرده اند و آن تدابیر به حقوق شناخته شده در این میثاق ترتیب اثر میدهند و درباره پیشرفتهای حاصل در تمتع از این حقوق گزارشهایی تقدیم بدارند.

الف) ظرف یک سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این میثاق برای هر کشور طرف میثاق در امور مربوطه آن کشور.

ب) پس از آن هر موقع که کمیته چنین درخواستی بنماید.

۲. کلیه گزارشها باید خطاب به سرمنشی سازمان ملل متحد باشد و او آنها را برای رسیده گی به کمیته ارجاع خواهد کرد. گزارشها باید حسب مورد حاکی از عوامل ومشکلاتی باشد که در اجرای مقررات این میثاق تاثیر دارند.

۳. سرمنشی سازمان ملل متحد میتواند پس از مشورت با کمیته رونوشت قسمتهایی از گزارشها را که ممکن است مربوط به امور مشمول صلاحیت موسسات تخصصی باشد برای آن موسسات ارسال دارد.

۴. کمیته گزارشهای واصل از کشور های طرف این میثاق را بررسی میکند و گزارشهای خود و همچنین هر گونه ملاحظات کلی که مقتضی بداند به کشور های طرف این میثاق ارسال خواهند داشت. کمیته نیز میتواند این ملاحظات را به ضمیمه گزارش های واصل از کشورهای طرف این میثاق به شورای اقتصادی واجتماعی تقدیم بدارد.

کشور های طرف این میثاق میتوانند نظریاتی درباره هرگونه ملاحظاتی که برطبق بند ۴ این ماده اظهار شده باشد به کمیته ارسال دارند.

ماده ۴۱:

۱. هر کشور طرف این میثاق میتواند به موجب این ماده هر موقع اعلام بدارد که صلاحیت کمیته را برای دریافت و رسیده گی به اطلاعیه های دایر بر ادعای هر کشور طرف میثاق که کشور دیگر طرف میثاق تعهدات خود را طبق این میثاق انجام نمیدهد برسمیت میشناسد. به موجب این ماده فقط اطلاعیه هایی قابل دریافت و رسیده گی خواهد بود که توسط یک کشور طرف میثاق که شناسایی صلاحیت کمیته را نسبت به خود اعلام کرده باشد تقدیم شود. هیچ اطلاعیه مربوط به یک کشور طرف این میثاق که چنین اعلامی نکرده باشد قابل پذیرش نخواهد بود. نسبت به اطلاعیه هایی که به موجب این ماده دریافت میشود به ترتیب ذیل اقدام خواهد شد:

الف) اگر یک کشور طرف این میثاق تشخیص دهد که کشور دیگر طرف میثاق به مقررات این میثاق ترتیب اثر نمیدهد، میتواند بوسیله اطلاعیه کتبی توجه آن کشور طرف میثاق را به موضوع جلب کند. در ظرف مدت سه ماه پس از وصول اطلاعیه کشور دریافت کننده آن توضیح هرگونه اظهار کتبی دیگر دایر به روشن کردن موضوع در اختیار کشور فرستنده اطلاعیه خواهد گذارد. توضیحات و اظهارات مزبور حتی الامکان و تا جایی که مقتضی باشد از جمله حاوی اطلاعاتی خواهد بود در خصوص قواعد و ادرسی طبق قوانین داخلی آن کشور و آنچه که برای علاج آن بعمل آمده یا در جریان رسیده گی است یا آنچه در این مورد قابل استفاده بعدی است.

ب) اگر در ظرف شش ماه پس از وصول اولین اعلامیه به کشور دریافت کننده موضوع با رضایت هر دو طرف مربوط فیصله نشود هریک از طرفین حق خواهند داشت با ارسال اخطاریه یی به کمیته و به طرف مقابل موضوع را به کمیته ارجاع نماید.

ج) کمیته به موضوع مرجوعه فقط پس از احراز این که بنابر اصول متفق علیه حقوق بین الملل کلیه طرق شکایت طبق قوانین داخلی در موضوع مورد استناد واقع و طی شده است به موضوع مرجوعه رسیده گی میکند. این قاعده در مواردی که طی طرق شکایت به نحو غیر معقول طولانی باشد مجری نخواهد بود.

د) کمیته در موقع رسیدگی به اطلاعیه های واصل به موجب این ماده جلسات سری تشکیل خواهد داد.

ه) با رعایت مقررات فقره (ج) کمیته به منظور حل دوستانه موضوع مورد اختلاف بر اساس احترام به حقوق بشر و آزادیهای اساسی شناخته شده در این میثاق مساعی جمیله خود را در اختیار کشورهای ذینفع طرف میثاق خواهد گذاشت.

و) کمیته در کلیه امور مرجوعه به خود میتواند از کشور های (ذینفع) طرف اختلاف موضوع فقره (ب) هرگونه اطلاعات مربوط به قضیه را بخواهد.

ز) کشور های ذینفع طرف میثاق موضوع فقره (ب) حق خواهند داشت هنگام رسیده گی به قضیه در کمیته نماینده داشته باشند و ملاحظات خود را شفاهاً یا کتباً یا بهر یک از دو فقره اظهار بدارند.

ح) کمیته باید در مدت ۱۲ ماه پس از تاریخ دریافت اخطاریه موضوع فقره (ب) گزارش بدهد.

۱. اگر راه حلی طبق مقررات فقره (ه) حاصل شده باشد کمیته گزارش خود را به شرح مختصر قضایا و راه حل حاصله حصر خواهد کرد.

۲. اگر راه حلی طبق مقررات فقره (ه) حاصل نشده باشد کمیته در گزارش خود به شرح مختصر قضایا اکتفا خواهد کرد. متن ملاحظات کتبی و صورت مجلس ملاحظات شفاهی که کشور های ذینفع طرف میثاق اظهار کرده اند ضمیمه گزارش خواهد بود. برای هر موضوعی گزارشی به کشور های ذینفع طرف میثاق ابلاغ خواهد شد.

قرار این ماده موقع لازم الاجرا خواهد شد که در کشور طرف این میثاق اعلامیه های پیش بینی شده در بند اول این ماده را داده باشند. اعلامیه های مذکور توسط کشور طرف میثاق نزد سرمنشی سازمان ملل متحد تودیع میشود. و او رونوشت آنرا برای سایر کشور های طرف میثاق ارسال خواهد داشت. اعلامیه ممکن است هر موقع به وسیله اخطاریه خطاب به سرمنشی مسترد گردد. این استرداد به رسیده گی هر مسالهء موضوع یک اعلامیه که قبلاً به موجب این ماده ارسال شده باشد، خللی وارد نمی کند. هیچ اطلاعیه دیگر پس از وصول اخطاریه استرداد اعلامیه به سرمنشی پذیرفته نمیشود. مگر اینکه کشور ذینفع طرف میثاق اعلامیه جدیدی داده باشد.

ماده ۴۲:

۱. الف) اگر مسالهء مرجوعه به کمیته طبق ماده ۴۱ با رضایت کشور های ذینفع طرف میثاق حل نشود کمیته میتواند با موافقت قبلی کشور های ذینفع طرف میثاق یک کمیسیون خاص سازش تشکیل دهد(که از این پس کمیسیون نامیده میشود) کمیسیون به منظور نیل به یک راه حل دوستانه مسالهء براساس احترام این میثاق مساعی جمیله خود را در اختیار کشور های ذینفع طرف میثاق میگذارد.

ب) کمیسیون مرکب از ۵ عضو است که با توافق کشور های ذینفع طرف میثاق تعیین میشوند. اگر کشورهای ذینفع طرف میثاق در باره ترکیب تمام یا بعضی از اعضای کمیسیون در مدت ۳ ماه به توافق نرسند آن عده از اعضای کمیسیون که در باره آنها توافق نشده است از بین اعضای کمیته با رای مخفی با اکثریت دو ثلث اعضای کمیته انتخاب میشوند.

۲. اعضای کمیسیون برحسب صلاحیت شخصی خودشان انجام وظیفه میکنند. آنها نباید از اتباع کشور های ذینفع طرف میثاق بوده یا از اتباع کشوری که طرف این میثاق نیست یا از اتباع کشور طرف این میثاق که اعلامیه مذکور در ماده ۴۱ را نداده باشد.

۳. کمیسیون رئیس خود را انتخاب و لایحهء امور داخلی خود را تصویب میکند.

۴. جلسات کمیسیون معمولاً در مرکز سازمان ملل متحد یا در دفتر سازمان ملل متحد در ژنو تشکیل خواهد شد. مع هذا جلسات مزبور ممکن است با مشورت سرمنشی سازمان ملل متحد و کشور های ذینفع طرف میثاق در محل مناسب دیگری تشکیل شود.

۵. دبیر خانه پیش بینی شده در ماده ۳۶ خدمات دفتري کمیسیونهای متشکل به موجب این ماده را انجام میدهد.

۶. اطلاعاتی که کمیته در یافت و رسیده گی میکند در اختیار کمیسیون گذارده میشود و کمیسیون میتواند از کشور های ذینفع طرف میثاق تهیه هر گونه اطلاع تکمیلی مربوط دیگری را بخواهد.

۷. کمیسیون پس از مطالعهء مساله از جمیع جهات ولی در هر صورت حد اکثر در مدت دوازده ماه پس از ارجاع امر به آن گزارشی به رئیس کمیته تقدیم میدارد و آنرا به کشور های ذینفع طرف میثاق ابلاغ مینماید:

الف) اگر کمیسیون نتواند در مدت دوازده ماه رسیده گی را به اتمام برساند در گزارش خود اکتفا به بیان مختصر این نکته میکند که رسیده گی مساله به کجا رسیده است.

ب) هرگاه یک راه حل دوستانه بر اساس احترام حقوق بشر بنحو شناخته شده در این میثاق حاصل شده باشد کمیسیون در گزارش خود به ذکر مختصر قضایا و راه حلی که به آن رسیده اند اکتفاء میکند.

ج) هر گاه یک راه حل به مفهوم بند (ب) حل نشده باشد کمیسیون استنباطهای خود را در خصوص کلیه نکات ماهیتی مربوط به مساله مورد بحث بین کشور های ذینفع طرف میثاق و همچنان نظریات خود را در خصوص امکانات حل دوستانه قضیه در گزارش خود درج میکند. این گزارش همچنان محتوی ملاحظیات کتبی و صورت مجلس ملاحظیات شفاهی کشور های ذینفع طرف میثاق خواهد بود.

د) هر گاه گزارش کمیسیون طبق فقره (ج) تقدیم شود کشور های ذینفع میثاق در مدت سه ماه پس از حصول گزارش به رئیس کمیته اعلام میدارند که مندرجات گزارش کمیسیون را می پذیرند یا نه ؟

۱. مقررات این ماده به اختیارات کمیته بر طبق ماده ۴۱ خللی وارد نمی کند.

۲. کلیه هزینه های اعضای کمیته بطور مساوی بین کشور های ذینفع طرف میثاق بر اساس بر آوردی که سرمنشی سازمان ملل متحد تهیه میکند تقسیم میشود.

سرمنشی سازمان ملل متحد اختیار دارد در صورت لزوم هزینه های اعضا را قبل از آن که کشور های ذینفع طرف میثاق طبق بند ۹ این ماده پرداخت کنند کار سازی دارد.

ماده ۴۳:

اعضای کمیته و اعضای کمیسیون های خاص سازش که طبق ماده ۴۲ ممکن است تعیین شوند حق دارند از تسهیلات و امتیازات و مصوونیت مقرر در باره کارشناسان مذکور مامور سازمان ملل متحد در قسمتهای مربوطه مقاله نامه امتیازات و مصوونیتهای ملل متحد استفاده نمایند.

ماده ۴۴:

مقررات اجرایی این میثاق بدون این که به آیین نامه های دادرسی مقرر در زمینه حقوق بشر طبق اسناد تشکیل دهنده یا به موجب آن مقاله نامه های سازمان ملل متحد و موسسات تخصصی خللی وارد سازد اعمال میشود و مانع از آن نیست که کشور های طرف میثاق برای حل یک اختلاف طبق موافقتهای بین المللی عمومی یا اختصاصی که ملزم به آن هستند متوسل به آیین نامه های دادرسی دیگری شوند.

ماده ۴۵:

کمیته هر سال گزارشهای خود را توسط شورای اقتصادی و اجتماعی به مجمع عمومی سازمان ملل متحد تقدیم میدارد.

بخش پنجم

ماده ۴۶:

هیچ یک از مقررات این میثاق نباید بنحوی تفسیر شود که مقررات منشور ملل متحد و اساسنامه های موسسات تخصصی دایر به تعریف مسوولیتهای مربوط به هریک از ارکان سازمان ملل متحد و موسسات تخصصی نسبت به مسایل موضوع این میثاق لطمه یی وارد آورد.

ماده ۴۷:

هیچ یک از مقررات این میثاق نباید بنحوی تفسیر شود که به حق ذاتی کلیه ملل به تمتع و استفاده کامل و آزادانه آنان از منابع و ثروت های طبیعی خودشان لطمه یی وارد آورد.

بخش ششم

ماده ۴۸:

۱. این میثاق برای امضای هر کشور عضو سازمان ملل متحد یا عضو هر یک از موسسات تخصصی آن یا کشور طرف متعهد اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری همچنین هر کشوری که مجمع عمومی سازمان ملل متحد دعوت کند که طرف این میثاق شود مفتوح است.
۲. این میثاق موکول به تصویب است. اسناد مصوبه باید نزد سرمنشی سازمان ملل متحد تودیع شود.
۳. این میثاق برای الحاق هریک از کشورهای مذکور در بند اول این ماده مفتوح خواهد بود.
۴. الحاق بوسیله تودیع سند الحاق نزد سرمنشی سازمان ملل متحد بعمل می آید.
۵. سرمنشی سازمان ملل متحد کلیه کشورهایی را که این میثاق را امضا کرده اند یا به آن ملحق شده اند از تودیع هر سند تصویب یا الحاق مطلع خواهد کرد.

ماده ۴۹:

۱. این میثاق سه ماه پس از تاریخ تودیع سی و پنجمین سند تصویب یا الحاق نزد سرمنشی سازمان ملل متحد لازم الاجرا میشود.
- درباره هر کشوری که این میثاق را پس از تودیع سی و پنجمین سند تصویب یا الحاق تصویب کند، یا به آن ملحق شود، این میثاق سه ماه پس از تاریخ تودیع سند تصویب یا الحاق آن کشور لازم الاجرا میشود.

ماده ۵۰:

مقررات این میثاق بدون هیچ گونه محدودیت یا استثنا کلیه واحدهای تشکیل دهنده کشورهای متحده (فدرال) را شامل خواهد بود.

ماده ۵۱:

۱. هر کشور طرف میثاق میتواند اصلاح این میثاق را پیشنهاد کند و متن آن را نزد سرمنشی سازمان ملل متحد تودیع کند. در این صورت سرمنشی سازمان ملل متحد هر طرح اصلاح پیشنهادی را به کشورهای طرف این میثاق ارسال میدارد و از آنها درخواست مینماید به اواعلام دارند که آیا مایلند کنفرانسی از کشورهای طرف میثاق به منظور بررسی و اخذ رای در باره طرحهای پیشنهادی تشکیل گردد در صورتی که حد اقل یک ثلث کشورهای طرف میثاق موافق تشکیل چنین کنفرانسی باشند، سرمنشی کنفرانس را در زیر لوای سازمان ملل متحد دعوت خواهد کرد، هر اصلاحی که در مورد قبول اکثریت کشورهای حاضر و رای دهنده در کنفرانس واقع شود، برای تصویب به مجمع عمومی سازمان ملل متحد تقدیم خواهد شد.
۲. اصلاحات موقعی لازم الاجرا میشود که به تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد برسد و اکثریت دوثلث کشورهای طرف این میثاق برطبق قواعد قانون اساسی خودشان آن را قبول کرده باشند.
۳. موقعی که اصلاحات لازم الاجرا میشود برای آندسته از کشورهای طرف میثاق که آن را قبول کرده اند الزام آور خواهد بود. سایر کشورهای طرف میثاق کماکان به مقررات این میثاق و هر گونه اصلاح آن که قبلاً قبول کرده اند ملزم خواهند بود.

ماده ۵۲:

قطع نظر از اطلاعیه های مقرر در بند ۵ ماده ۴۸ سرمنشی سازمان ملل متحد مراتب زیر را به کلیه کشورهای مذکور در بند اول آن ماده اطلاع خواهد داد.

الف) امضاء های این میثاق واسناد تصویب والحاق تودیع شده طبق ماده ۴۸.
ب) تاریخ لازم الاجراء شدن میثاق طبق ماده ۴۹ و تاریخ لازم الاجراء شدن اصلاحات طبق ماده ۵۱.

ماده ۵۳:

۱. این میثاق که متنهای چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیوی آن دارای اعتبار مساوی است در بایگانی (آرشیف) سازمان ملل متحد محافظه خواهد شد.
سرمنشی سازمان ملل متحد رونوشت مصدق این میثاق را برای کلیه کشور های متذکره در ماده ۴۸ ارسال خواهد داشت.